

Curentul

Director: PAMFIL ȘEICARU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

STRADA REGALA No. 9

TELEFON 312/29

Șase mii de suflete pentru un pod

Deci comisia mixtă pentru delimitarea graniței polono-române s'a intrunit la București. Lucrul s'a început, cum e firesc între aliați politici și militari, printr'un banchet de înfrățire. Și se va încheia după bunul obicei, tot printr'un banchet de satisfacție deplină pentru amândouă părțile. Comunicatul oficial ne informează că sunt delegații polonezi și cinci sunt delegații românești, cu demnitățile lor actuale și cu demnitățile lor trecute. Ne mai informează comunicatul că lucrările merg bine. Să n'avem nici o grijă: totul se va petrece în pace și onor, după deviza imnului nostru regal.

Dar, mă rog, despre ce e vorba? În ce constă această delimitare de frontieră? Căci a delimita o frontieră înseamnă a trece linia de hotar ori dincoace, ori dincolo de anumite teritorii, a tăia o bucată din trupul patriei noastre și a o așezând pentru totdeauna unei stăpâniri străine, sau a câștiga poate o bucată rotunjitoare a trupului patriei, reclamată de un drept istoric-etnografic, determinată de o stringentă necesitate economică. Ce e adevărat din toate acestea? Comunicatul guvernului tăce. El ne asigură că operația se va face în perfectă înțelegere. Iar noi trebuie să credem. Guvernul, scumpul nostru tată, cugeță și trudește pentru noi într'o mistică tăcere care, adeseori seamănă e conspirație sau a lașă tănuire.

Și de data această țară? În cazul, larași e vorba de o înfrângere a demnității noastre, de o renunțare fără luptă, de o amputare dureroasă, gemută pe tăcute, a trupului patriei. Guvernul trebuia să dea un comunicat lămuritor pentru opinia publică, o expunere a litigiului ce trebuie stins între două State prietene, o reamintire a obligației internaționale ce avem și o justificare sau nu a ei: o precizare a punctului nostru de vedere. Dar guvernul tăce și tăcerea lui înseamnă ori tactică a unui succes de care e sigur, ori atitudine de strâmb în fața unui nou eșec.

Obiectul comisiei mixte, româno-polone, e colțul de moșie românească, dela extremitatea nordică a Bucovinei, pe malul Nistrului, pe care îl reclama Polonia. E un teritoriu de șase sute românești cu o populație de 6.000 de suflete pe cari tratatul de la Sevrin din 10 August 1920, ne obligă să-l cedăm Poloniei pentru a-și rectifica granița. Într'un studiu al d-lui I. Nistor, publicat în revista „Graul Românesc” (nr. 2 din 1922) se face un documentat istoric al graniței nordice a Bucovinei, cu renunțările pe care am fost nevoiți să le facem acolo la teritoriul multisechular consacrate ca românești; — cum e teritoriul muntos dintre cele două Ceremușuri, teritoriul Poloniei. D. I. Nistor, tratat cu acte istorice și cu cea mai riguroasă știință, a pur și simplu vechi românesc, cu moșii cari au fost proprietăți ale boierilor din sudul Bucovinei, cu populație românească și ortodoxă. Și istoric și etnografic e vorba de un consacrat colț de moșie românească ce urmează a fi înstrăinat. Polonia, de altfel, nici nu ține să aducă argumente istorice sau etnografice împotriva noastră și în interesul ei. Argumentul Poloniei e de ordin feroviar: un crâmpel de cale ferată care leagă târgul polonez Horowenka cu localitatea Zalesc de pe malul stâng al Nistrului. Legătura ferată între aceste două localități trece din Polonia, prin teritoriul românesc, dincolo de Nistru, iarăși în Polonia. Astăzi linia aceasta e părăsită, iar pothul peste apa fluviului stricat. Necesitatea Poloniei se reduce astfel la cucerirea acestui pod stricat. Iar pentru acest pod stricat România trebuie să cedeze teritoriul a șase sute românești: Zabin, Prelipsea Luza, Zvulnea, Criscatec și Ste-

fănești, cu o populație de 6.000 de suflete. Nu găsiți frați români, că un pod stricat costă prea mult? O bună bucată din trupul patriei și 6.000 de suflete românești, pierdute pentru totdeauna!

Aceasta e litigiul polono-român. Din cazul Vilnei lituane anexate, cunoaștem dăruirea prietenilor noștri polonezi. Din cazul litigiului ceho-român de rectificare a graniței maramureșene, și din situația imposibilă ce s'a creiat acolo, cunoaștem gustul de înfrângere al guvernului român.

Se vor desfășura lucrurile și de data asta pe aceleași linii cunoscute? Vom continua să acceptăm a ciopârți înecodată trupul istoric al acestei țări din simplă complezență pentru vecinii exigenți? Guvernul român nu ne dă nici un indiciu nici o lămurire. Ii amintim însă că cel care a demonstrat documentat legitimitatea românească, istoric-etnografică, a teritoriului în litigiu, istoricul I. Nistor, face parte din acest guvern și totuși nu-l vedem membru în comisiunea mixtă.

E un indiciu de capitulare? Nichifor Crainic

„Honoris causa”

D. Diamandy a fost numit doctor honoris causa la Tulusa. E primul român careia vechia Universitate, — în acord cu această cinste, Diamandy Diamandy le.

Firește, răsul nostru împușcat de stăpânit, nu trinde să rănească amabilitatea academică a Tuluzei. Mândra Universitate a făcut abstracție de existența reală a individului ce lăura. Ea saluta într'un simplu nume, fără carne, oase și mai ales fese, imaginea abstractă a României amice.

Răsând și umiliți, acoperindu-ne ochii de rușine și orgolios în zicem: Mercei! Nu e vina Franței prietenoasă dacă, voind să cinstească România, nu găsește la îndemână decât un reprezentant ca onorabilul Diamandy. E parcă un sistem de metodică autobătăjocire oficială ca să ne facem înfrățiti la Paris în metropola psihosofiei Planetei — numai de doborâci. După Victor Antonescu, cu capul ușureț de galinace năduș, a venit Diamandy cu țărâța excitată și cu diploma în anus.

Îată ce promative am trimis mereu acolo unde se cuvenea să fie mai just și mai strălucit reprezentat inteligența și frumusețea spiritului a României. Mai întâi de un îndoligă care pentru a se înțelege cu colegii săi diplomați își va fi tradus în francezele clasicele afurisite „est méchanement large” (lată rău). Mai apoi, de un curțizan de inventațiilor seculare de un „diplomat” care în fața tuturor evenimentelor e dispus să se folosească de filosofia învidiată a strălucirii și bagă capul oriunde numai restul s'îi rămână vizibil și căi mai cu larghețe atent. Ate, firește, la mișcarea diplomatică.

Ravalliac

Frământări în lagărul averescan

Gogiștii iau ofensiva. Se cere clarificarea „atitudinilor dubioase”

Pentru Miercuri 25 Ianuarie e anunțată sosirea d-lui general Averescu în țară.

Ultimele furtuni provocate în sânul partidului, fac ca prezența șefului partidului să fie necesară pentru o clarificare a multor lucruri.

Partizanii d-lui Octavian Goga, tari pe unele lucruri pe cari pretind să le știu, afirmă că această dorită clarificare va definitiva situația fostului ministru de Interne ca șef efectiv și conducător intelectual al grupării averescane.

D. GOGA REAPARE

În absența d-lui general Averescu foarte multe fapte au dovedit că d. Goga are consolidată situația de „memor” al partidului.

Când d. Gr. Trancu-lăși ca să poată eluda un răsunet precis în chestiunea antisemită, a afirmat că nu sunt păreri de partidul, nici expresia unui curent ci doar păreri izolate ale unui om, cele pe care le prezintă sub semnul turdă d. Goga, imediat oficiosul partidului popularului a cerut imediat prin telefon! — fostului ministru să desminte de in-

data atacul adresat fostului său coleg de minister.

D. Trancu-lăși care rostise de fapt cuvintele înserate în ziare, a ezitat să dea desmintirea cerută dar în cele din urmă încunștințat că faptul va fi deferit conducerii partidului a publicat o retractorie stilistică, afirmând că nu mai dărea de seamă a „Indrepări” ar fi trebuit.

Dar d. Goga spun amicii d-sale nu se mulțumește cu această satisfacție căci cei de față la cunștințarea d-lui Trancu au confirmat faptul că atacul s'a produs în realitate așa cum l-au relatat ziarele, și are credința că d. general Averescu și va da o mai largă satisfacție.

ANCIUNȚA DE INSUR-

GENTI

Cu totul altfel se prezintă situația în ce privește polemica „Goga”-„Gogescu”.

Mai puțin asertiv ca d-nul Trancu, d. Manolescu n'a voit să dea un simbol de identitate ca răspuns la părerea că un curent ar fi în partid împotriva d-lui Goga.

Poate că această lipsă de „cu-

pleță” — cu care se mândrește d. Trancu — este datorită faptului că d. Manolescu e virtualmente plecat din partidul popularului.

Dar gogiștii soun că sancționarea excluderii se va cere împotriva d-lui Manolescu înainte ca acesta să demisioneze efectiv, și că în această privință hotărârea d-lui general Averescu e de pe acum cunoscută.

„ȘI SARBATORIRI

Pentru ziua de Sf. Grigore partidul popularului sărbătorește pe tot corifeii din partid cu numele de Grigore.

Îndreptarea anunță acest lucru înaintea cu alegerea de vice-președinte al Consiliului de administrație al C. F. R. a d-lui Const. Garofid.

Se poate întâmpla ca susținătorii legii căilor ferate votată sub trecuta guvernare averescană — mărul de discordie real dintre averescani și liberali — să ceară și sărbătorirea fostului ministru de domenii care a acceptat cinstea de susținător al legiilor feroviare liberale.

Vion

BORDELE DANSANTE

Intervenția parchetului în afacerea traficului clandestin de stupefiante a stănit legitima curiozitate a oamenilor normali pentru care spectacolul are ceva senzational și inedit. În lumea jivirelor degenerate, o forțată curiozitate se transpune într'o imagine plastică evocată micșarea desorlonată, goana plosnitoare într'un hotel murdar din Moldova, atunci când aprinzi brusc lumina electrică, noaptea târziu. Să vedeți mai subștă încă o slabă svențenie de rușine la acești îndoligăși ai turpitudinii. Sau poate nu atât teama unei desvăluriri a păcătoșiei lor slabiciuni pentru beția rece a stupefiantelor, cât groaza unei mai serioase, mai amănunțite cercetări a justiției. Să putea descoperi utilizarea nemernică a stupefiantelor pentru o completă disociere a voinei la femeile sau fetele pe care le răvâșe; sau și mai grav s'a putea descoperi la o altă categorie, tot atât de numeroasă, practica pederastă. Deci parchetul să nu se lase indus în eroare și să creadă că tinerii cu gargarșeală în jargonul franco-român, sunt terorizați de spaima unei eventuale publicități a pasiunii lor pentru cocaină; groaza îi face să tremure pe unii de ipoteza unei descoperiri a utilizării stupefiantelor pentru rapida prostituție a femeilor și fetelor, pe alții frica teroarea fizică a descoperirii practicei perversiunii sexuale. Dar tocmai spre aceste prețioase descoperiri, prețioase pentru o eliminare morală prin aspre sancțiuni penale a delicvenților tuturor ereziilor sexuale, tocmai spre aceste definiții a unei spețe umane inutile și degenerate trebuie să continue truda de adevăr a parchetului.

Cum însă moartea voluntară a unei biete fete tinere, asupra căreia s'au apăsă hăde toate ventuzele vicului, pune problema unei invazii de imoralitate, socotim că o imperioasă datorie este sălă o cercetare în întregime a răului urmărit în infectele lui

surse, în centrele lui de contaminare.

Nu ne facem iluzia, odată vălul senzationalului trecut, unei sancționări a practicienilor corupții prin stupefiante.

Vor li aserui pedepșiți — căiva imoralității — a comerțului clandestin de stupefiante, iar pleava cocoiască va scăpa și de neplăcerea unei publicități, necum de nedreptăți și pedepși.

De altfel grija excesivei distreții pe care a pus-o în cercetarea unor menajamente pentru odrasle, rude și prieteni mărimilor pe se. Și oriță lara să facă, chestia va fi înăbușită prin prelungirea cercetărilor discrete. Axiomatic curiozitatea publicului ostenește și este absolut sigur că un fapt nou va capta, va seduce complet atenția publică, imaginația publicului. Deci nu o scuturare în văzul tuturor a otrepelor morale, ne interesează, nu avem sadismul pedepșelor publice, ceace socotim de grabnică necesitate este o profilaxie a centrelor de contaminare a prostituției. Nu suntem așa de naivi ca să ne imaginăm descoperirea unor stări necunoscute de poliția noastră de moravuri. Se știu prea bine că faimoasele școli de dans sunt adevărate pepinire pentru selecția cocotelor. Firește protipendă copiii de samsari, inobedienți prin consumul sampaniei, prin ușurința de a svari banii și masina la scară, nu frecvența școlile de dans rezervate proximei în ascensiunea prostituției, protipendă stăpînitorilor stilate au cluburile lor charlestoniste. Iată binefacerea cu dans și unghuri discrete, A. B. C. cu hărtiile pregătite pentru a fi declarate persoană morală, și alte curburile de rafinament parfumat de prostituție, ciocoșă. Categoria acestor borfiți ai vieții, nu ne interesează. Consumă stupefiante? Cu atât mai bine, ar trebui chiar încurajați pentru a stărpi prin deces o speță și mur-

dară și inutilă. Ne interesează însă centrele de contaminare a prostituției clasei mijlocii. Faimoasele școli de dans care se înmulțesc, se întind ca peningene, acele bordele dansante unde candoarea năvălește a părinților lasă liber, spre toate turpitudinile, exuberanței inconștiente a hetericiilor lor fete.

Ce sunt școlile de dans, poliția de moravuri o știe prea bine și două, trei trimiteri la parchet pentru transformarea acestor școli (ce sinistru ironie) de dans în bordele, maestrul făcând cu îndemănare serviciul de recrutare proxeneta, două, trei desvăluriri scandalose, ar fi desmetici pe atăția părinți, complici din inconștiență ai prostituției proptorilor lor copii. Știm că a dispărut de mult chipul neînduplecat al tatălui ce-și ostracizează fata cu situație de concubină, știm că „Onoarea” lui Sudermann este de mult o melodramă demodată, când respirăm atmosfera viciată și tragic degustătoare din pieșele lui Strindberg, dar acolo unde familia a abdicat trebuie să vie constrângerea din afară.

Bieții părinți, nenorocite fete sortite să-și caute norocul între trotoar și o cameră de hotel. În acele bordele dansante își pângăresc trupurile în toate inițierile porcoase ale unui pretins rafinament al nepuștii virile, își îndobitocesc sufletele pentru a răspândi într'un problematic cămin duhoarea canalului.

Abdicarea autorității paterne este un fapt, iar familia asgineză. Își pot face în voe de cap minoritatea, pleava ciocoască, dar nu putem lasa familia românească să moară asfixiată de stupefiantele morale ale prostituției dansante.

Căci nu ne punem speranțele naționale într'o supraproducție de prostituate, pentru a avea de exportat în toate continentele.

Pamfil Șeicar

Aviația civilă

De ce nici nu merge, necum să shoare

Greva din anul 1920-1921, a avut un rezultat bun.

Stăpânirea văzându-se izolată de restul țării și-a adus aminte că printre mijloacele de comunicație moderne este și avionul, folosit de altminterea, în propagandă electorală, de un vestit general care nu știuse să-l întrebuințeze în război.

Ajunș prim-ministru, suszisiu general se folosește de avion pentru a trimite în lungul și latul țării corespondența oficială.

Aviația militară însă nu e făcută pentru acest scop. Și atunci din tranșele parturiente ale lui Nenea Gogu Valeanu ieși aviația civilă. Este ceva deosebit însă între capul lui Jupiter și părțile producătoare ale lui Nenea Gogu. Deaceia nici aviația civilă — nou născută de d-sa — nu prea aducea a Minerva.

Încadrată cu tot ce trebuia pentru ca lucrările de birou să se execute în mod ireproșabil, având ingineri competenți în toate ramurile de construcție, nu-i lipsea de căi specialistul — aviatorul de rasă — pentru ca activitatea-i să se soldeze cu elogi.

Grație lipsei de pricepere strict profesională a trebuirilor aviației, ne-am trezit de la început cu o sumă de lucrări, utile fără îndoială, dar purtând pecetia necompetenței. În toamna anului 1922 se păru că Moș Crăciun — schimbându-și neanunțat itinerarul tradițional și calendaristic trecuse pe de-așupra țării noastre semănând din coșu-i terenuri de aviație, hangare clădiri, etc.; toate aceste obiecte căzând la întâmplare.

Nu se luase nici-o înțelegere cu aviația militară și nici nu fusese consultat Marele Stat Major pentru lucrări ce, în definitiv, interesau și apărarea națională.

La Chișinău, se construie un foarte bun hangar; dar pe urzite în forma unei spinării de mazăre.

La Galați, — unde exista un foarte frumos și larg teren — pe care aviația militară construise hangare de beton armat — aviația civilă cere și obține — civilii au mai multă trecere — un nou teren, lângă râpa tunelului, teren impermeabil, frământat, tăiat de mănăstiri și plin de gropi, teren care ne costă o sumă de avioane rupte și ne care nici până astăzi, soluții dela aviație nu au reușit să-l niveleze complet.

La București un hangar cât piramida lui Cheops, — s'ar putea pune teanc avioanele unul peste altul ca butoale de ciment — așezat aproape în mijlocul aerodromului, mănâncă o bună parte din terenul utilizabil, lăsând și depozitul de benzină așezat iarăși în miloc să mănânce și el cât o putea. Restul, — încurcat de pilonul T. F. F. de care s'a izbit și sfărâmat Comandorul Racoveanu cu avionul.

Mai trebuia materialul de șor.

Îspravă la fel. Se aleg avioane din singura țară producătoare de avioane, dar care neavând nici o linie aeriană, aveau o experiență egală cu zero. Așa a fost aduse în țară Ansaldo-urile, sinistre custi cari au profitat doar încasatorilor profesioniști de comisioane. (Au și averescanii Tancrezilor). (Unul din avioane era destinat deplasării excelenței-sale de la Comunicații.

Aceste neferice avioane fac și astăzi figură destul de bună în fotografii, iar la meetinguri sunt scobite cu ifos, pentru ca — ajutate de pathos-ul discursurilor — să sperie lumea.

Sub aceste auspicii — a s'a născut aviația civilă. Primii pași i-au fost călăuziți de persoane

vrednice de considerație, în alte domenii.

Activitatea aviației civile la Ministerul de Comunicații se soldează cu o mulțime de realizări de o utilitate incontestabilă, dar săvârșite cu cheltuială mare, aiurea decât unde trebuia.

Punctul culminant este procurarea avioanelor Ansaldo, din Italia dinainte de Mussolini și Balbo. Aviația militară lăsa pruncul rachitic sub aripa-i ocrotitoare, pentru a-l purta mai departe spre noi destine.

Presă a dat alarma la timp în opinia publică și a adus la cunoștința guvernanților trista realitate. Consecința imediată a fost desființarea direcției aviației civile de la Ministerul Comunicațiilor și înființarea unei direcții a aviației civile pe lângă Direcția Superioară a Aeronauticii din Ministerul de Război.

Noi tribulații o așteaptă și în această nouă intrupare, după cum vom vedea în articolele următoare

Rabevel

O carte fără răsun

Patronată de Asociația emigranților basarabeni — știți faimoasă asociație care la Paris, în sala Societăților Științifice din Rue Serpente a pus la cale atâtea meșteșuri de protestare împotriva „ororilor” din Basarabia — a apărut cartea: „La Bessarabie et la Paix européenne”, semnată de J. Okhotnikov și N. Batzinsky.

Cunoscând oamenii e ușor să vă imaginați cuprinsul volumului, merit să săvârșim ultimele convingeri statornic fidele cauzei românești. O perfidă aparență de obiectivitate, careă să cucerească încrederea lectorului. Meloda e îndulcit de abilită: autorii se prefac că pun față în față, în strictă imparțialitate, argumentele tezei românești cu cele rusești, pentru a dovedi din simpla lor confruntare, de care parte a-ți rădă balanta dreptății. Numai că argumentele tezei românești, sunt înadins denaturate, subtilizate; imposibilitatea controlului înșelău al cărui mai ușor buna credință a cititorului lipsit de mijloace proprii de informație.

Astfel, redând desbaterile din sfatul țării, când s'a decis untreo „Republicii populare independente Moldovenești” cu România majoritatea cu care s'a luat această hotărâre e după Okhotnikov și Batzinsky numai de 2 voturi din 163 voturi; iar la al doilea vot, când sfatul țării a renunțat la restricțiile unirei, totalul votanților în favoarea unirii necondiționale cu România, e redus la 38 voturi.

Aceiași nesinceritate a datelor o pun autorii și când e vorba să stabilească proporția populației românești din Basarabia. Consideră că din populația românească lipsite de seriozitate, fixează populația moldovenească a Basarabiei de 47%.

legitimând astfel necesitatea unui plebiscit, ca poporul să-și aleagă singur soarta. Capitolul ultim de o deosebită însemnătate răscăle din Talar-Bunar, zugrăvind re presiunea ca un act de feroacitate românească care depășește cu mulțimea de oarece sovietice. Restul cântecului e pe aceeași strună.

Cartea — în mare parte folosită argumentele lui Rakovsky, — se bucură de o mare răspândire în cercurile politice și intelectuale ale apusului, căci au fost folosiți întru aceasta și emigranții ruși, dusmani ai sovietelor dar de acord cu sovietele, pe chestia Basarabiei. Și cum e de așteptat, dosarul de calomnii și de minciuni, a rămas fără răspuns de oarece Ministrul român de la Paris și suita sa de Corydoni au alte preocupări; mai profunde și mai dulci.

Ion Dărie

Nu criza învățământului secundar

de Liviu Penel

D. Const. Kirijescu a vorbit Duminiuță la Ateneu, despre „Criza învățământului secundar și reformă liceului”.

A vorbit ca specialist, referindu-se numai la etajul mijlociu al școlii, domiciliul său prin concepțiune „inamovibilitate”.

D-sa conduce de foarte multă vreme acest grad al învățământului și este cel mai autorizat să ne vorbească de „crizele lui”, mai ales de „crize”.

De altfel n-a mai vorbit. În deosebite „crizele” din școlă secundară sunt foarte dese. Sunt un fel de „turtuaci” perșei. De sigur, ne bucurăm, când — înșafăsit — optimismul robust al „strategului” didactic ne anunță realizarea visului amăgitor: „Măreștii culturale românești”.

Va fi efectul ascensiunii sale cdezinteresate către secretaria-

tul general.

Să mai spună cineva că dr. chirurgical Apuleu nu-i tare în diagnostic didactic, când este vorba de „cetăți”, „ofensive” și alte „combinațiuni culturale”.

Secretarul general dela Instrucțiunea Publică — stălp legitim al politicianismului de partid — distict principal, ca un tonic providențial trimis de perspicacitatea vrăjitorului sfânt: „Intensificarea culturale, prin propagarea ei în masele populare se sprijină prin școlă”.

De acord. Numai să fac o rezervă. D. Kirijescu, important totreador al renumitei „ofensive culturale”, are principii numai la Atena, nu și la Minister.

Sau principiile sale încă sunt lipsite de dinamismul coștănțențelor dezințersate, și se potognesc sub ochelarii patronului.

„Criza învățământului secundar” e veche. Ca orice vechitură ea nu poate fi renovată, ci dărămată.

„Criza învățământului secundar” apare odată cu introducerea politicii în școlă. Apare odată cu degradarea în care a fost țărâța politica de cătră vitregia bizantină a partidului liberal. Este un fenomen patologic în care se zăbește miopia politicianismului lui, care totuși a simțit procându-se pe retina-i opacă, nevoia faimoase „ofensive culturale”.

Caracteristica bizantinismului este și duplicitatea. „Ofensivă culturală”, în domeniul principiilor, la Atena. Sadism și perversitate în cabinetul ministerului. Asta-i logica faptelor.

Corifeul liberal anunță în conferința sa, unele manifestări ale conștientizării intelectuale a învățământului secundar și superior: „nepregătirea etică” dovedită prin anumite manifestări de ordine public; „lipsă de discernământ pentru problemele sociale; „pronunțată deconsiderare a valorilor spi-

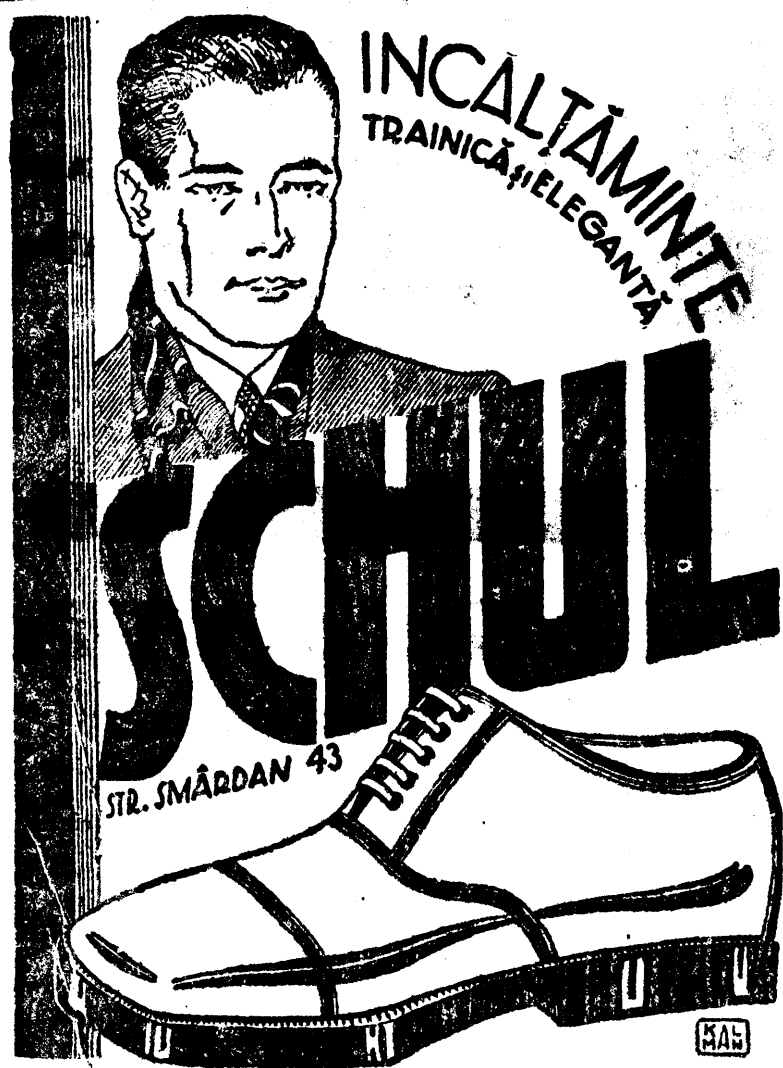
rituale”; „dispozițiuni precoce către arivism”; „nerespectarea personalității umane...” și le atribuie unei „crize de creștere”.

Dacă nu i-aș cunoaște firea mizantropică, aș zice că glumește, cu toate că a vorbit la Ateneu român.

Eu cred că d. secretar general ar fi putut să ne vorbească altfel, a atribui nenorocirea școlii românești unei cauze fictive — criza de creștere — este ridicol. Nu prea a fost fericit când în adăncă sa pricepere sociologică, ca om format la școlă pozitivismului, obicinuș să trăiască printre „crustace” și să nu lase regrete printre „mimozele senzitive” atinse pudic și discret?? a trecut rezolvirea unei atât de mari probleme, printr'un scănet de „avort pripit: „Criza de creștere!”

dar” este datorită crizei de prestigiu a conducătorilor lui. Nu face „Criza învățământului secundar” precizare. (Documente și argumente avem înfin de multe. Nu s' streine de conferințar). În-

(Continuare în pag. III-a)

CAZUL FUNDAȚIEI „PRINCIPELE CAROL”

Citim în „Neamul Românesc”, ziarul d-lui N. Iorga:

O instituție publică, nu poate rămâne sub bănușii grave. Una, destinată culturii naționale, și mai puțin poate lăsa fără categoric răspuns, bășelile și calomniile ce se pun în sarcina conducătorilor ei.

E cazul Fundației Principele Carol.

Manifeste tipărite, lansează grație acuzații.

Cu fapte, cu date, cu precizări, care dacă, la un loc, nu conving, nici nu pot rămâne fără o imediată și severă cercetare.

Sunt arătați d-nii Mugur și Carlova, ca și secretara, d-na Mariana, că au răpit terenuri, și au

clădit case și vile, fac câștiguri gros retribuite, din adevărați Fundaționiști.

Încă odată, nu putem pune în discuție, onorabilitatea cuius. Nici oarbă că cei în cauză, vor pretinde și vor impune o cercetare serioasă, făcută la adăpostul oricărei suspiciuni.

O instituție de însemnată Fundație, nu poate plăti mai departe o atitudine indiferentă.

E locul guvernului și justiției, să intervină.

Noi fimem la dispoziția autorităților, manifestele pe care le credem calomnioase, dar cărora trebuie să li se dea o desmințire sprijinită pe conștiință.

Așteptăm.

Expulzarea lui Panait Istrati din Grecia

ATENA. — Primul procuror al republicii a cerut guvernului din Atena expulzarea scriitorului Panait Istrati, ca primejdios și perturbator al ordinii.

Panait Istrati, însoțit de curând din Rusia, a jucat la Atena acum trei zile o conferință comună la care a asistat un public extrem de numeros.

Cu privire la naționalitatea sa, Panait Istrati a declarat că deși tatăl său a fost grec, el este român.

În conferința sa a descris pe larg viața poporului rus și noua organizație a statului bolșevic, aducând elogii conducătorilor ruși.

La plecare multimea l-a purtat în triumf pe străzi. Atenei, în strigăte entuziaste ce nu mai conțeneau.

Procurorul general îl socotește indezirabil și de aceea se crede

că expulzarea sa este chestie de economie.

Ziarele consacra zilele pagini întregi lui Istrati. Cele mai multe saluturi în el scriitorului francez, sincer, dar ale cărui idei sunt fundamentale greșite.

Chiar zărele regaliste, comentând personalitatea lui Istrati, spun că este un mare umanitar și distins scriitor, oaspe al Atenei și de aceea persoana sa rămâne inviolabilă.

Evident, însă, deși îi publică pe prima pagină articolele sale, n-au omis să îl introducă să declare că nu sunt deloc de acord cu vederile sale asupra Rusiei, totuși publicându-i articolele, o fac aceasta în dorința de a se cunoaște ideile unui om sincer, mai presus de orice bănușii că el ar fi interesat de politicienii ruși.

CORRESPONDENT

Comitetele și Comițiile școlare

Clădiri ce se dărâmă. Debandadă financiară

Deși pentru stăpânirea analfabetismului Constituția decretase gratuitatea și obligativitatea învățământului în România, totuși începând de la Eforiile școlare discutate în parlamentul de la Iași al lui Marghiloman și continuând cu legea Comitetelor Școlare a d-lui Angelescu organizarea învățământului public în permanență contradicție cu constituția.

Prin aceste comitete școlare statul își trece de pe umeri sarcina învățământului, pe spatele părinților.

REGULAMENTUL COMITETELOR ȘCOLARE

Prin noua organizare școlară comitetele respective au a se îngrijii de fondurile necesare pentru bunul mers al școlii și aceste fonduri se alimentează din taxe școlare care apăsă greu bugetul părinților.

Din aceste fonduri nu se cheltuieste pentru utilități și nu se administrează adesea o cinstit.

Să ne lămurim: fiecare comună își are comitetul ei școlar, cu primarul în frunte. Fondurile se adună și se repartizează proporțional pentru fiecare școală și cu destinația: reparaturii, încălzirii, plata serviciilor, mobilier etc.

Dar cu toate acestea școlile rămân o permanentă ruină, lemnul nu se cumpără, serviciul nu există, cum nu există mobilier.

În schimb se începe construcția de locuri noi. Unii învățători și vine gust să-și facă școală nouă, obține lesne aprobare și apoi umblă cu deasă în spinare toamna dîmînd grănele locuitorilor.

Când nu ajunge, atunci bate cu un cârd de săteni scările prefecturii pentru ca să obțină ajutoare.

Până se obțin, materialul adunat se înstrăinează, și se strică și astfel școlile cea vechi se dărâmă și iar cea nouă... se fură.

CAZURI CE SE POT GENERALIZA

Intr-o comună din Dolj, Nedea, un învățator prezentându-și gestiunea spre aprobare, la cheltuieli avea trecute douăzeci de mii de lei plata intervențiilor pentru a obține ordonanțarea unor sume de ajutor.

La Brăstoaia același județ, Comitetul Școlar la o anchetă, nici nu știa unde îi sunt registrele, nici când a fost adunarea generală, iar materialul lemnos, care costase zece de mii de lei, fusese vândut cu 25 de lei bucata.

La Brăstoaia, tot în Dolj se anchetează lipsuri care se cifrează la sute de mii de lei, iar dacă s'ar cerceta bine, printr-un control serios, s'ar vedea pretutindeni același lucru.

DEBANDADA FINANCIARĂ

Dacă aceasta e soarta banilor luați de la popor prin Comitetul, prin Comițiile acestor școli, apoi deasupra tuturor este marele Comitet Școlar Județean, care administrează totalitatea fondurilor, care își fixează diurne și care totuși nu administrează.

Știri DIVERSE

POVARA TAXELOR ȘCOLARE

Aceasta e situația învățământului primar și trecând dincolo de învățământul secundar, taxele școlare sunt o povară.

Directorii de școală n-au ce face și calculându-și cheltuielile, clasele extrabugetare, cheltuielile de reținer, impun la mii de lei pe părinți.

Bugetul unui părinte cu mijloace restrânse e împovărat de taxe, cu uniforme, cu cărți.

Învățământul a ajuns un lux iar școlile nu sunt altceva decât mijloace de închiziție financiară.

O situație ce nu se mai poate tolera și ar trebui să se oprească atenția guvernanților asupra acestei probleme care primejdioasă învățământului nostru public.

Un gard comunal sparge o biserică

IAȘI, 21. Necunoscutu au sfărâmat ușa bisericii Sf. Ioan din Bucecea, Botoșani, furând odoare și răscolind toate lucrurile. Ca autor al furtului este bănuț guard comunal care a dispărut.

Sporturi feroviare

În stația Drăgășani, trenul No. 1634 a tăiat pe locuitorul Ioan Eșure din comuna Căminu.

Trenul No. 4137, în apropierea stației Tighina, a căzut călătorul Ion Huliga. El a alunecat de pe scară în timpul merului trenului și i-a fost tăiat piciorul stâng.

Trenul No. 4367 a tăiat pe soldatul Dumitru Gavrilă din regimentul Grăniceri, omorându-l pe loc.

Trenul personal 42, a fost expedit ieri din stația Peris, fără a avea calea liberă, peste trenul No. 2302 care venea spre Peris. Ambele trenuri s'au ajuns și grație înfrângerii brusce, s'au oprit la o distanță mai mică de 100 metri; unul de altul, evitându-se astfel o ciocnire.

Între stațiile Varșiv și Galași Ferestrești, din trenul No. 3301, a deraiat un vagon. Au fost rupe mai multe buloane. Celelalte trenuri au avut întârzieri, până la ridicarea vagonului deraiat.

Din trenul No. 1053, a deraiat un vagon încărcat cu mărfuri, în apropierea stației Teronica Mare din Banat.

Pe ziua de 25 Ianuarie, vor fi suprimate trenurile No. 273 și 276 între Ploiești-Brasov, din cauza lipsei de călători.

Sedința Senatului universitar din Iași

CHISTUNEA PLAGIATULUI D-LUI PROF. DR. GALĂSCU

IAȘI, 21. — Senatul universitar s'a întrunit astăzi. Între altele s'a discutat și chestiunea plagiatului profesorului dela medicina dr. I. Galăscu.

Plagiatură a fost înat în discuție în urma cererii d-lui prof. Pușcariu.

D. prof. Galăscu a trimis rectoratului o scrisoare prin care se explică. Arată că n'are nici o vină; pe profesorul Policard îl cunoaște, este în relații corespondențiale cu el și n'ar fi îndrăznit să facă acest lucru.

Senatul a încheiat discuția luând act de explicație.

În chestiunea fundației „Regele Ferdinand” Senatul a rugat comitetul acelei fundații ca să nu se cumpere o clădire veche, ci să se construiască una nouă.

Comerciant necinstit arestat

IAȘI, 21. — A fost arestat comerciantul Mendel Schwartz din Ștefăneș, acuzat că ar fi săvârșit fraude în valoare de 1 milion jumătate în dauna tovarășilor săi Moise Manase și Goldenberg.

Tribunalul Botoșani a confirmat mandatul de arestare.

Revolta unor deținuți

LUPTA LOR CU GARDIERII

Londra 21 (Radior). — Din Alahabad (India) se anunță că peste 100 de deținuți aflați în închisoarea din localitate, s'au revoltat împotriva conducerei închisorii. Revoltații au atacat pe gardieni și au tăiat nasul directorilor. Închisorii. Celalți gardieni s'au înșurător condusătorii închisorii, au reușit să împrăștie pe revoltați dintre care 20 de indivizi s'au refugiat pe acoperișul închisorii. După ce gardienii au omorât de două ori pe revoltați și se predea, aceștia nedând ascultare ordinelor date, gardienii au tras și ei răzind grav 15 deținuți. Revoltații au fost în cele din urmă potoliti de autorități. În învâlmășeală au fost răniți și câțiva gardieni.

Știri DIVERSE

LEI 700 pe an
350 „ 6 luni
200 „ 3 „

Pentru Bănci, Instituții și Ministerii Publice, 1000 anual. Pentru străinătate, an an 1700: 6 luni 850; 3 luni 500. Abonamentele încep la 1 și 15 ale fiecărei luni.

Știri DIVERSE

In vederea alcătuirii unui almanah cu prilejul jubileului centenar dela fondarea liceului român unit de băieți din Beius, rugăm pe toți aceia, cari au făcut școală în acest institut (fie chiar o jum. an) să-și comunice adresa precisă, domiciliul (comună, plasa, județul) anul în care a urmat cursurile, clasele făcute acolo și profesiunea prezentă pe care o are. Anunțurile se vor trimite la: Francisc Hubic, prof. la Acad. teol. Oradea, str. D. Cantemir Nr. 5.

D. dr. P. Cazacu șeful regiunii sanitare dela Iași, a fost delegat ca secretar general al ministerului Sănătății Publice, iar d. dr. Vioianu fostul secretar general și-a reluat postul de director general.

Știri DIVERSE

Comisiunea pentru întocmirea proiectului de lege a drumurilor a ținut ieri sedința la ministerul Lucrărilor Publice.

Vineri seara, s'a intrunit la ministerul Agriculturii, consiliul de administrație al pescărilor, sub președinția d-lui Dinu Brătianu.

S'a luat în discuție cererea a 33 cooperative din delta, care au cerut concesionarea exploatarii unor suprafețe de circa 300 mii hectare.

Consiliul a stabilit ca toate aceste cooperative să fie și ele învoite la pescuit ca și pescarii individuali, înădun șama că așele suprafețe implică lucrări de dragare și canalizare ale căror cheltuieli nu le pot suporta cooperativele.

Consiliul a acordat favoare de pescuit în largul mării societății „Delta Dunării, cu ajutorul mijloacelor mecanice.

Știri DIVERSE

Nu s'a încheiat un pact de neagresiune între Franța și Rusia

Paris, 21. (Radior). — Cercările politice autorizate, declară cu totul neofondată informația din surse germane, relativ la încheierea unui preluat pact de neagresiune între Franța și Rusia, pact care ar fi fost predat ieri guvernului francez de d. Dogniewski.

Înarmările Ungariei

Dacă ridicarea controlului. — Activitatea del. minele Manfred Weisz — Dela corespondența noastră particular —

Dacă încheierea pazei și până în prezent, controlul minei s'a făcut cu ocazia frământărilor de neajunsuri ale statului ungar, neajunsuri care constau în continuă pregătire de război. Lige de control militar cu scopul de a cerceta dacă sunt sau nu aceste informații care se primesc în număr suficient de mare, din partea ambadorilor.

Să nu credem însă că lucrurile s'au prezentat numai așa. Nu sunt recente, în minte cele două încercări de falsificare a bancoțelor și recent cu totul, din seara anului nou, transportul de arme dela St. Gothard, transport clandestin contraind condițiile dearmării impuse Ungariei.

LA MANFRED

Dacă am crede că Ungaria se prepară pentru un război, cu materiale importate din „lumea largă” n'am cunoaște realitatea. Mijloace de înarmări sunt chiar în interiorul țării, deosemeni clandestine. Așa în apropiere de Budapesta, pe insula situată în apele Dunării, numită „Csepel sziget” s'a reinfiat faimoasa uzină „Weiss Manfred”. Această uzină, în decursul războiului a fabricat muniții și arme, iar când s'a instituit controlul militar, Ungaria a fost obligată să transforme numita instalație în fabrică de mașini agricole. Obligația n'a durat mult timp.

PE STRAZILE ORAȘULUI

Actualmente se fabrică din nou arme. Și sunt transportate cu ajutorul unor camioane, anume construite, de o anumită culoare, înarmate cu paneele distincte și cu sirene puterice, înaintea cărora, după ordinele ministrului de Interne, se oarește orice fel de circulație. În străzile Budapestei nu poate exista pentru aceste automobile, nici un fel de oprire. Ofiterii de noaptea supraveghează și circulației sunt direcți răsunațorii de orice întârzieri.

Știri DIVERSE

LEI 700 pe an
350 „ 6 luni
200 „ 3 „

Știri DIVERSE

Ne suntem de loc surprinși că „politicienii” provinciei ocazional material humoristic, la înălțimea revistelor, cele mai hazlii, când însăși politicienii s'au pierd câte o scrisoare, sau se bat prin parlament, pentru ca apoi sedința deputaților să se transforme în teatru unei chestiuni personale. Se rade atât, în asemenea împrejurări, încât Statul te scutește de a mai cânta altă comedie.

E ocazie a întâmplat cu „puternica organizație” a partidului liberal dela Oravița.

LIBERALII ÎMPART

In Oravița, acum câțiva ore am un foc puternic a mistuit aproape 40 de clădiri: în plus cazarma regimentului 94. Imediat liste de subscripție. Sinistrații avem. Guvernul a dat un milion, orașul Timișoara alt milion, diverse încasări mai aduc încă câteva sute de mii. Ajutor pentru sinistrați. Suma strânsă, să vină împrăștie.

Între no în fața momentului solem. Camera hotelului Coraena, din dimineața zilei oare, o cameră parchet, lustru până la lăcuș, gădindu-se din distribuție.

Fără îndoielă pe bază de acte. De față, delegatul d-lui prefect Petru Coraeanu, vicele președintelui a partidului liberal, prin președintele d. Gheorghe Spănuș. Oficialități: reprezentanți poporului: 80 sau 100 domni și doamne din elita societății.

Știri DIVERSE

Acțiunea începe. Cortina dispăruse pentru ca o bătaie în bușă regulă să se înceapă. Domnul Gheorghe Spănuș, se alege cu un picior fracturat în două locuri. Corespondența noastră mai adaugă: „Acum zace pe moarte”. La bătaie a mai luat parte, primarul capitalei de județ d. dr. Pavel Luba, camnatul primpretorului ungar, care după multă ează, când pe jos în lunecare parchetului, când în picioare, când ascuns printre cei 100 persoane de elită a reușit să spargă aproximativ numai trei scame de capul d-lui vice-președinte al d-lui Duce I. G. Joseph Lăpădat, director al foaiei oficiale a partidului liberal „Junimea”, din Oravița, pasat deputat al Ionu Coșbuc.

Explosibile sunt cărate în subterane din marginea orașului. Lucrători nu pot fi decât oameni recomandați de poliția seculă.

RECRUTAREA

Armata trece dincolo de limita stabilită prin condițiile de pace. Recrutările sunt aceleași ca înainte de războiul mondial. Nu toți însă cei recruțați sunt chemați sub arme. Totuși un număr suficient de mare. Când comisiunile de control vin supraveghează atunci toți soldații sunt trimiși în concediu. Comisiunea n'are ce constata. Și astfel este îngelat.

„LEVENTE”

Educația primă militară începe dela 12 ani. Părinții sunt obligați să înscrie copiii în societăți sportive cum e acela care se numește „Levente”. La vârsta de 18 ani, respectivul ungar e un bun militat. Primăriile toate au depozite de arme. În fiecare comună e trimis câte un ofițer activ înarmați cu exercitarea tineretului.

SPIRITUL RAZBOINIC

Armata ungară, cum se prezintă ca număr și ca armament, e mult mai bine organizată ca înainte de război.

Elementul organizării acestei pregătiri de război începe cu rugămintă aprobată de însuși Mitropolitul Ungariei, pus în manual de de școală ale copiilor. În acest fel, copii, aducând odată cu ei în viață iredențibilul predecesorilor, sunt crescuți în același iredențibil pentru ca mâine să luptăm într-un nou război.

Întă Lige Națiunilor și societă. ra sa Ungariei.

Știri DIVERSE

Când liberalii fac asistență...

In fața sumelor de împărțit sinistraților, se iau la bătaie

Limpezirea situației sau vindecarea capetelor sparte

Ne suntem de loc surprinși că „politicienii” provinciei ocazional material humoristic, la înălțimea revistelor, cele mai hazlii, când însăși politicienii s'au pierd câte o scrisoare, sau se bat prin parlament, pentru ca apoi sedința deputaților să se transforme în teatru unei chestiuni personale. Se rade atât, în asemenea împrejurări, încât Statul te scutește de a mai cânta altă comedie.

E ocazie a întâmplat cu „puternica organizație” a partidului liberal dela Oravița.

LIBERALII ÎMPART

In Oravița, acum câțiva ore am un foc puternic a mistuit aproape 40 de clădiri: în plus cazarma regimentului 94. Imediat liste de subscripție. Sinistrații avem. Guvernul a dat un milion, orașul Timișoara alt milion, diverse încasări mai aduc încă câteva sute de mii. Ajutor pentru sinistrați. Suma strânsă, să vină împrăștie.

Între no în fața momentului solem. Camera hotelului Coraena, din dimineața zilei oare, o cameră parchet, lustru până la lăcuș, gădindu-se din distribuție.

Fără îndoielă pe bază de acte. De față, delegatul d-lui prefect Petru Coraeanu, vicele președintelui a partidului liberal, prin președintele d. Gheorghe Spănuș. Oficialități: reprezentanți poporului: 80 sau 100 domni și doamne din elita societății.

Știri DIVERSE

Acțiunea începe. Cortina dispăruse pentru ca o bătaie în bușă regulă să se înceapă. Domnul Gheorghe Spănuș, se alege cu un picior fracturat în două locuri. Corespondența noastră mai adaugă: „Acum zace pe moarte”. La bătaie a mai luat parte, primarul capitalei de județ d. dr. Pavel Luba, camnatul primpretorului ungar, care după multă ează, când pe jos în lunecare parchetului, când în picioare, când ascuns printre cei 100 persoane de elită a reușit să spargă aproximativ numai trei scame de capul d-lui vice-președinte al d-lui Duce I. G. Joseph Lăpădat, director al foaiei oficiale a partidului liberal „Junimea”, din Oravița, pasat deputat al Ionu Coșbuc.

Săptămâna ALBITURILOR

- Lei 27 m. Șifon nescro. bit. rezistent și perfect la spălat
- Lei 28 metru Americă cu perlează
- Lei 34 metru Pânză de coarceafuri de bună calitate
- Lei 34 metru Zefir ga ranat la spălat foarte recoman. dabil
- Lei 35 metru Indian fir pentru rufărie lat 90 c. m.
- Lei 38 metru Finet Te bis. desene garan tate la spălat
- Lei 45 metru Indian su. perior lat 100 c. m.
- Lei 45 metru Molton cu desene moderne pentru rochi
- Lei 55 metru Cretan cu desene colorat artistic
- Lei 56 metru Lino alb lat 100 cm. foarte recomandat pentru trusouri
- Lei 59 metru Gradal pri ma calitate pentru rufărie bărbă. tească
- Lei 59 metr. Molton Lan lat 80 cm. desene garantate
- Lei 69 metr. Fular france extra fin, impri. sat, lat 100 cm.
- Lei 78 m. Opel și Mar. chizat extra fin, rufărie colorat ga. ranat la spălat
- Lei 95 m. Pânză de coarceafuri, practică, foarte rezistentă, lă. țime 150cm.
- Lei 110 m. Pânză de coarceafuri superioară ajime 160 cm.
- Lei 140 m. Pânză de coarceafuri superioară lățime 200 cm.
- Lei 160 m. Pânză de coarceafuri superioară lățime 200 cm.
- Lei 150 m. Stofă de lână pură, fantazie, foarte recoman. dabilă
- Lei 250 m. Kasa de lână pură calitate ex. tra fină diferite culori
- Lei 250 m. Zenana plu. sat lat. 100 cm. specială pentru capote
- Lei 295 m. Măpăla de lână pentru ro. chi calitate su. litătea casel
- Lei 325 metru Olandă 200 cm.

— Joane și Olanduri franceze engleze, belgiene elvețiene în toate lățimile

Pânzării, Măpăla, Ciorapi

Secțiune specială de

Stofe engleze

Stofe franceze

Stofe moderne

Dame și Bărbați

din fabricile cele mai reu. mite din Anglia și Franța vinde cel mai convenabil

ORGHIDAN

DEPOZITARUL

Știțoanelor Schroll

știțoane în provincie pri. posta cu ramburs

5 tr. Bărzari 11 București

ecă:
ERI DE CAP
RHEUMATISM
e ori-cărui pro-
atacă organele
dispozițiile și
plăderuță

LA SURSA
AMEE TULL
SEIANU
26
de Ilfov
a alegerilor

prăți să nu permită
iciii în Barou

suspendare la Curte, am stat câte-
va momente de vorbă cu d-l Pe-
trovici, unul din candidați.

Credința d-sale, ca și a multor
avocați, este ca, — la Baroul de
Ilfov, — alegerile să fie lipsite de
caracter politic; fiind cea mai
mare instituție de intelectuali din
țară, numărând 4300 de membri
toți cu studii universitare, Barou-
le are nevoi multiple de ordin in-
terpur profesional, — pentru reali-
zarea cărora este nevoie ca în frun-
ta lui să se găsească oameni cari
să se devoteze exclusiv intereselor
sale. Este nevoie prin urmare, ca
la decenat să se găsească în perma-
nență reprezentanții adevărați ai
corpului advocătesc.

ud. Odorheiu

Minoritarii acuzând statu-
r răspundere o ia ei în
torii politice

este la *Segesvár* !” (Sighişoara) e-
ne va măntui de sub dominația
română „vremelnică”, — zic pac-
tistic cu acești propagandiști, ca-
ci nici azi nu au alte sentimente
față de Statul român, este o tră-
dare națională.

UNDE SE VEDE RAUL POLI-
TICEI LIBERALE

Sentimentul de iubire a țării
pot propaga funcționarii ro-
mâni cinstiți, polițienții români
dezințesați, cari nu vin în Să-
seime ca liberalii — să-și fure
măntul ! — apoi să nu se ma-
intereseze de județ decât în in-
teresul propriu material, lăsând
funcționarii minoritari: să jefu-
iască în voie liberă populația mi-
noritară sub masca funcționaru-
lui statului român.

Ziarele minoritare de alce; sus-
țin că în comunele Praid și Cris-
tur nu sunt medici, deci bolnavii
nu pot fi tratați. Noi afirmăm in-
să, că la Praid sunt doi medici
ambii minoritari, iar la Cristur
4-5, dintre care singur medicu-
de circumscripție este român și
unul dintre cei mai valoroși o-
meni, în specialitatea sa.

VINA PARTIDULUI MAGHIAR

Vinovați pentru starea deplora-
bilă în care se află Săseimea sun-
t în primul rând parlamentarii par-
tidului maghiar, cari au făcut ghi-
sefuri în loc să-și împlinească du-
toria față de alegătorii, pe cari
i-au forțat cu ajutorul jandarmeri-
ei române, să voteze steaua ave-
rescană, iar pentru epidemia în
care este departe de-a lua dimensiuni
le exagerate, nu poate fi vinova-
t decât consiliul județean compus
din membrii partidului maghiar
și medicul primar județean, cari
nu și-au făcut datoria față de me-
dicii de circumscripție numai din
motivul, că aceștia sunt minorita-
ri, așa cum nu-și face datoria con-
siliul județean nici față de func-
ționarii și alte abuzuri numai fi-
indcă nu vrea să pedepsească p-
conșanționali, fie aceștia oricât d-
vinovați !

ENEANU

călos nu poate scăpa profesorilor
Aceștea sunt contigente care se
exclud.

Dar un director, un profesor
un inspector, certat cu morală
certat cu demnitate, certat cu
cinstea și în sentimentul datoriei
vom găsi. Politica post-belică a
creiat numai de aceștia. Școala
trăste în genere o criză : Criza
sediului în București, nu în ceruri
de conștiință politică, patronați
gelescu. Kirilescu și Ghișescu, cu
de „treimea intru profanare” : An-
LIVIU PENEL

Fraudele militare din Bârlad

Vinovatul e numai căpitanul Rogojanu?

BANCHETELE

In numărul de ieri, trimisul special al «Curentului» a relatat în toată amplitudinea fraudele comise de căpitanul Rogojanu, dela Reg. 10 călărași din Bârlad.

E desigur încă un episod dureros care se adaugă la drama gesturilor militare. Cele descoperite acum la Bârlad, nu mai impresionează. Am început să ne obișnuim.

DAR COMPLICII MORALI?

Un lucru de o simpatie gravitate se desprinde însă din toate aceste «tardive» descoperiri. Sunt pedepși numai autorii principali, numai acei cari au scapat, in chip grosolan, mâna în averea obștească pe când acei cari aveau — prin situația lor ierarhică — datoria de a supraveghea în deaproape pe subalterni, trec neșușurați, sau în cel mai rău caz, scapă prin tangenta.

In cazul dela Bârlad, trimisul nostru special, afirmă că, Rogojanu încearcă să implice și pe alți ofițeri.

In legătură cu aceasta, recomandăm ministrului de război, să îndrepteze cercetările anchetei și în direcția banchetelor de care vorbește trimisul nostru, în scopul de a se preciza, dacă la petrecerile organizate de căpitanul Rogojanu, lua parte și ofițeri și dacă printre aceștia nu se aflau de multe ori și superiori direcți de ai lui Rogojanu.

Cu ajutorul unor cercetări bine intenționate, în acest scop, surprize s'ar putea ivi.

In asemenea caz credem că ar fi timpul să se fixeze vinovățiile iar sancțiunile să fie egale și pentru hoști și pentru cei care aveau datoria să-l supravegheze.

Afacerea stupefiantelor

-- Ninci medicii, nici farmaciștii nu au vină --

Ziua de ieri a fost zi de liniște pentru haimanele mondene. Pentru noi, zi de deșug. Au defilat prin redacție toți milogii prostituției selecte, implorând tăcerea asupra rețetelor falsificate.

Tăcerea caută, firește, să o obțină prin orice mijloc. Și o obține și dela Justiție, — nu atât prin presiunile puse de protecția sa, cât prin imensitatea traficului descoperit. Sunt peste o sută de medici cărora li s'au falsificat semnăturile și rețetele, — o sută de medici ale căror blanchete erau furate (prin servitorii sau prieteni), completate cu rețete false și prezentate la farmaci.

Pentru descoperirea și anchetarea mijloz de rețete falsificate, ar fi deci necesară o brigadă întreagă de procurori, cari să confisce și să cerceteze toate rețetele executate în ultimii ani la farmaci.

Lucru supraomnesc. Justiția eziță să se angajeze, și nu se va angaja. Totul va adormi. Zădărnice încercări să se plângă acum medicii, ale căror rețete au fost falsificate, și cari sunt obligați să asiste la impunerea (probabilă) a desmeticilor din «lune».

Sunt rețete falsificate de ale d-ilor Noica, Danielopol, și încă o sută alții. Cei mai năpăstuiți este doctorul const. Amărăteanu, care fără să fi avut nici o vină, fără să fi semnat în oțeta sa medicale, nici o singură rețetă de cocaină.

și vede deodată numele amestecat în scandalul epilepticilor aristocratici. Domnia sa ne-a cerut satisfacție pentru publicarea scandalului care i se credea prilejul publicării rețetelor false.

Nici nu era nevoie, însă, să nu roage să accentuăm asupra faptului că rețeta falsă nu angajează răspunderea d-sale. Prin publicarea unuia din aceste rețete, am contat să arătăm pur și simplu până unde merge inconștiența și lipsa de scrupul a acestor antropoiți decadenti. Nimeni nu s'a gândit să facă o vină, pentru rețetele ce li s'au falsificat, tuturor celor o sută și mai bine de medici, — cari încep să apara cu singurele victime ale scandalului, — lichelele mondene neavând nimic de pierdut, nici virtut de compromis.

O bună parte din acești medici, — de altfel, — au și deșus la parchet plângeri contra falsificatorilor.

Dacă Justiția va arunca bine năvodul, vom avea în curând un furgon întreg de cadavre sociale de incinerat.

O altă categorie de năpăstuiți sunt unii din farmaciști al căror nume a fost pronunțat cu prilejul cercetărilor parchetului.

Lipsa de spațiu ne împiedică să publicăm numele, scrisorile primite dela aceștia. Ele vor apărea în numărul nostru de mâine.

Cum se recepționează la Căile ferate române

Bascul și cânepă neutilizabile

Căile ferate sunt în deficit, veniturile nu izbutesc să acopere cheltuielile care cresc pe zi ce trece. Materialul rulant aproape imposibil de utilizat sau utilizabil cu condiția asigurării contra accidentelor.

RETRIBUTIE SI APOI RECEPȚIE

Natural. Atunci când comisiunile de recepție a materialelor, recepționează întâi comisiunile și apoi materialul asupra căruia are să-și dea avizul, când aceste comisiuni sunt formate din ne-specialiști, e firesc ca recepționarii să se facă în alte condiții decât cele favorabile căilor ferate.

BASCULE REFORMATE

Iată un caz tipic. Pentru ziua de 31 Ianuarie se va judeca de comisiunea disciplinară c. f. neregulele dela Economatul Direcției generale. Acuzatul d. Roderic de specialitate tipografică, de curând stigmatizat ca controlor (caușor) vine la timp special de ateliere. Numitul, delegat pentru recepționarea unor bascule decimate, probabil după ce a primit un respectabil coeficient bănesc — să admitem că a fost înștit trebură — a primit în corolar ca numitul e mare păstărnac, cu să poată primi asemenea bascule — a înaintat basculele tuturor stațiilor pentru a le întrebuința.

REFUZAREA LOR IN STAȚIUNI

După câteva timp însă stațiile condiționează buna taxare a măr-

furilor și împușcarea proceselor de suprataxare cu înălțarea acestor bascule infecte și basculele au fost înălțate. Au fost trimise pentru depozitare în Magazinele Regionale, pradă ruginei. Suntem siguri că Direcțiunea Generală nu va mai angaja ungărilor pentru a le îngriji.

Avem recepții și recepționari.

CANEPĂ DE DOUA GRI MAI SCUMPA

Dar n'am terminat. S'au mai bine zis n'a terminat cu afacerile inspectorului nostru ceterist. De data aceasta se recepționează cânepă. La două expertize, cânepa nu îndeplinește condițiile contractului tip. Se refuză. O a treia comisiune neagă concluziile celorlalte comisiunilor și dă un raport afirmativ. Cânepa e distribuită depozitelor. Și această cânepă este refuzată de depouri, se depozitează la Economatul din Chișinău, în ciuda dublei plăți cu care s'a achiziționat cânepă.

AMENZI NEINCASABILE

Mai mult, vânzătorul OrNSTEIN, fusese amendat pentru întârzierea predării mărfurilor, cu suma de 68 mii lei. De ce i s'a dat scutire de această amendă. Cu siguranță alte instanțe, alte retribuții, «din Vlașca și Teleorman» pentru funcționarii bugetului căilor ferate.

Directiunea generală, credem că va mai trimite și de altă dată la recepție pe simpaticul Roderic.

CARSE

Scandalul politic-național dela Chișinău

Două comitete adverse pentru organizarea sărbătorilor Unirii

Dihonia a intrat și în liberalii basarabeni

Vitregia cu care guvernările liberale și averescane au tratat în ultimii zece ani provinciile alipite, au făcut să se nască și să crească în aceste ținuturi, ura împotriva a tot ce ține de administrația acestor partide.

Firește, resentimentele acestea nu se mărginesc la «regăjenii», ci se restrâng asupra tuturor celor ce au acceptat să pactizeze, în special, cu liberalii.

Situația, aceasta intolerabilă dă naștere la unele manifestări extreme de dureroase pentru unitatea noastră națională, — mai ales când se produc, așa cum e cazul scandalului pe care-l vom relata mai la vale, cu prilejul unor festivități înălțătoare, ca aceea dela 29 Aprilie, menită să celebreze împlinirea a zece ani dela Unirea Basarabiei.

De pe urma acestui scandal, serbările naționale dela Chișinău amenință să capete caracterul politic al proiectei și mult discutată adunări național-tărâneste dela Alba-Iulia.

COMITETUL D-LUI INCULEȚ

Pentru organizarea sărbătorii Unirii, d. Inculeț — acaparând toată inițiativa pentru d-sa, — a înființat un comitet liberalo-administrativ, obținând președinția l. P. Sale Arhiepiscopul Gurie.

D-INCULEȚ SI-A ASIGURAT ACEASTA PREȚIOASA COLABORARE, PRIN ASIGURAREA CA SCAUNUL ARHIEPISCOPIAL AL BASARABIEI VA FI TRANSPORTAT, — CU PRILEJUL SERBĂRILOR UNIRII, — ÎN SCAUN METROPOLITAN.

Sub președinția Arhiepiscopului Gurie s'a format un comitet, în care au fost înființate să participe, d-nii Inculeț, Pelivan, Halippa, dr. Ciugoreanu, D. Bogos, S. Niță, foști miniștri ai Basarabiei, și d-nii dr. Cazacu, V. Cristi, ge-

neral Brăescu, foști miniștri ai Republicii Moldovenești, — V. Tanju, fost președinte al comitetului de organizare al Sfatului Țării.

In afară de «acești basarabeni», a căror activitate a fost legată de marele act al Unirii, au mai fost înființate în comitet, din îndemnul d-lui Inculeț, și în afară de d. general Scărigoreanu, comandantul corpului trei armată, unele persoane din administrație, care — ca să fim cruțatori — nu au izbutit să-și câștige simpatia populației basarabene, ca de pildă, comandantul de jandarmi, prefectul de poliție, prefectul de județ, inspectorii financiari, inspectorii de siguranță, președinții de consilii județene, altele așa cum se fac alegețile în Basarabia, și alții ejusdem farinae.

«SCHISMA» DELA 30 DECEMBRIE

Prima sedință a acestui comitet a fost convocată pentru ziua de 30 Decembrie 1927. La Chișinău, în palatul arhiepiscopal.

La această sedință nu a asistat însă cea mai mare parte din basarabeni, și cerace e mai interesant și mai grav în același timp, — nu numai național-tărânesti, ci și liberali.

TOTUL ACESTUI NU RECU-NOSC D-LUI INCULEȚ SI COMITETULUI D-SALE. DEPUTATUL DE A ORGANIZA SERBĂRILOR UNIRII, BASARABIEI, MAI MULT DE CAT ATATA. EI CER CA ACESTI SERBĂRI SA AIA UN CARACTER PUR CETĂTESC, ADICA SA NU SE FACĂ CU AMESTECUL JANDARMILOR, PREFECTILOR NAȚIONALI.

SIGURANȚEI, PERCEPTORILOR, etc.

Din inițiativa d-lui I. Pelivan, fost ministru, s'a format atunci un al doilea comitet, într-o adunare, care s'a ținut la secțiunea «Astrei» din Chișinău.

Din acest comitet fac parte trei foști miniștri, Pelivan, Halippa și Bogos, toți trei național-tărânesti, toți parlamentarii național-tărânesti, care au fost deputați în «Statul Țării», precum și d-nii V. Tanju, fost prefect liberal, Erhan, senator liberal, Sinicliu, deputat liberal, Ciojocaru, fost primar al Chișinăului, etc.

Comitetul acesta «Schismatic» este hotărât să organizeze o sărbătoare a Unirii Basarabiei, independent de serbarea oficială a d-lui Inculeț.

In ziua de 29 Aprilie, Comitetul va convoca o mare și frumoasă năpăstuire la Chișinău, pentru a demonstra astfel împotriva feței lui Inculeț și guvernului să comemoreze marele act al Unirii. Inițiativa sunt decise să nu se dea franei nici dela un eventual protest.

Deocădată cele două comitete se află în reciprocă tăgăduire și unul altuia dreptul de a fi.

Ca reacțiune politică este deosebit de relevant faptul că, față de guvern, d. Inculeț e pus într-o situație foarte delicată, prin trecerea partizanilor d-sale în tabăra opoziționistă, pe chestia DARMILOR, PREFECTILOR NAȚIONALI.

Intrunirea partidului național iorghis din culoarea de Verde

S'a cerut unirea cu Național-tărânesti. Au luat cuvântul și Național-tărânesti

Duminică dimineața, ora 10, a avut loc în sala «România Mare» din calea Griviței, întrunirea partidului național condus de d. Iorga, culoarea de Verde.

D. Batzară începe spunând deși d. Iorga nu este de față, este totuși printre noi, grație rilor sale fapte.

Șeful nostru este plecat țară, să cheme poporul la luptă hotărâtă.

Încheie spunând că șefii, d. Iorga și Maniu, să-și dea mâna scape țara de nenorocirea liberală.

D. Bosnjef Parascchivescu, rată că mania financiară a d. Vintilă Brătianu a adus țara la faliment.

Mai vorbesc d-nii: Enescu, Elefteriu, Dimitriu-Soimu, Mișă Rădulescu (naț.-tărânest), G. N. ter și Marin Postelnicu.

Ultimul ia cuvântul d. poez G. Tașcă, demonstrând că al guvern liberal abuzează provizoriu acordat de rege și așteaptă să fie îndepărtat forța de noi. Guvernul acesta, 10 ani, a făcut atâtea greșeli și norocite, încât orice constituție românească ar trebui să se volve.

Oratorul termină considerând că în urma gravelor evenimente întâmplate, nu mai are gravitatea de a prezida evenimentelor. Liberalii nu pot înfrunța mic, căci le lipsește forța curătoare.

La ora 1, întrunirea se termină în ovăși generale, pentru unirea ambelor partide.

O încercare de mistificare ungurească

La congresul internațional de statistică, sesiunea 17-a, care s'a ținut la Cairo, între 25 Decembrie 1927 și 5 Ianuarie 1928, au participat ca delegați ai României d-nii dr. Ion Teodorescu, director general al Institutului de statistică generală a statului și dr. Colescu inspector general.

Între alte chestiuni, de metodă de statistică economico-socială, delegații Ungariei, au adus prin surprindere chestiunea statistică minorităților, susținând că Institutul internațional de statistică să dea o hotărâre CA TOATE STATELE SA FACĂ STATISTICA MINORITĂȚILOR TINAND SEAMA DE CUNOAȘTEREA LIMBILOR, ACEASTA CA UN CONTROL STATISTIC AL NAȚIONALITĂȚILOR.

D. dr. Teodorescu directorul general al Institutului de statistică ne spune că chestiunea pusă de delegații Unariei, avea aerul că la întocmirea statisticilor, fiecare locuitor să întrebă CE LIMBA PREFERĂ pentru ca să i se cunoască naționalitatea. Pentru ca astfel se repete falsificarea datelor statistice asupra recensământului populației, făcute de delegația la 1910.

După acea statistică, în Ungaria, NU EXISTA POPULAȚIE ISRAELITĂ.

Delegația română împreună cu delegația cehoslovacă, a combătut acea propunere, fiind mai mult de domeniul politic, decât al statisticii, lăsând libertate fiecărui stat să-și întocmească datele statistice, după normele generale ale statului respectiv.

Și numai în urma acestei intervenții s'a reușit a se scuti dela ordinea de zi chestiunea propusă de unguri.

CARSE

Gheșefturi tanc ediene la Tg.-Mureș

In numele ministerului se fac afacerile societății de asigurare «Urania»

Tg. Mureș. — Ministerul de interne obligă pe toți reprezentanții comunelor să asigure clădirile statului, ale satelor respective, contra incendiilor la casa pentru asigurarea imobilelor comunale instituție ce funcționează pe lângă ministerul de interne.

SAU SOCIETATEA «URANIA»

Cu aceeași aroganță inspectorul plămănit în cabinetul prefectului fabrică o poliță, o scri primarul iscălește, banii se mără și servietă inspectorului se deschide pentru a înghe partea societății Urania și leului de județ.

La vreo două zile se primește o copie dela prețura respectivă în care se ordonă ca comuna să-și asigure imobilele la Societatea de asigurare «Urania». Și raniți desmeticiți se întrecă dacă nu cumva impozantul dă nu era agent de încasare a plăților.

Marele incendiu din Galați

Galați, 22 Ianuarie. — Astăzi noaptea la 2, un groaznic incendiu a distrus magazinul de năpăstuire al d-lui Leibovici din strada Mare 15.

Focul a luat naștere dela o sobă ce se afla în apropiere de biroul magazinului.

Focul a fost localizat la orele 4. Magazinul a fost asigurat pentru suma de 4 milioane.

Din ordinul d-lui prim-procuror Parascchivescu, Leibovici a fost arestat. Până dimineața, prim-procuror a condus personal cercetările. Sont bănueli că focul a fost pus.

Au suferit pagube, cu această ocaziune magazinele «Textila» Bane și Popov.

Pagubele se urcă la suma de 3 milioane.

STIRI POLITICE

Intrevedere Duca Brătianu Azi va fi remisă nota

Eri a avut loc o lungă întrevedere între d-nii Vintilă Brătianu și I. G. Duca.

S'au discutat măsurile ce urmează să fie luate în vederea campaniei național-tărâneste.

Sosirea d-lor Madgearu și Mihai Popovici

Pentru azi dimineață, sunt așteptați în Capitală, d-nii Virgil Madgearu și Mihai Popovici.

Intrevedere Duca Brătianu Azi va fi remisă nota

Eri, Dumitrică, a avut loc o întrevedere între d-nii I. G. Duca, ministru ad-interim la Externe și ministrul Cehoslovaciei la București și însărcinatul de afaceri al Serbiei.

S'au dat din nou citire notei ce urmează să fie transmisă Ligii Națiunilor de către statele cari compun Mica Antantă în privința protestului gri-vitor la înarmările deghizate ale Ungariei.

Nota, împreună cu materialul documentar, va fi transmisă astăzi de către ministrul Afacerilor streine ai României, Cehoslovaciei și Serbiei.

Sosirea d-lui Octavian Goga în Capitală

Astăzi dimineață, la ora 9, cu trenul de Orașe Mureș, a sosit în Capitală, d. Octavian Goga, fost ministru de interne.

Musolini primește vizita noului ambasador francez

ROMA, 18. — Noul ambasador al Franței de pe lângă Quirinal, contele de Beaumarchais, sa prezentat astăzi seară în vizita la pa-

Sosirea d-lor Madgearu și Mihai Popovici

Pentru azi dimineață, sunt așteptați în Capitală, d-nii Virgil Madgearu și Mihai Popovici.

Intrevedere Duca Brătianu Azi va fi remisă nota

Eri, Dumitrică, a avut loc o întrevedere între d-nii I. G. Duca, ministru ad-interim la Externe și ministrul Cehoslovaciei la București și însărcinatul de afaceri al Serbiei.

S'au dat din nou citire notei ce urmează să fie transmisă Ligii Națiunilor de către statele cari compun Mica Antantă în privința protestului gri-vitor la înarmările deghizate ale Ungariei.

Nota, împreună cu materialul documentar, va fi transmisă astăzi de către ministrul Afacerilor streine ai României, Cehoslovaciei și Serbiei.

Sosirea d-lui Octavian Goga în Capitală

Astăzi dimineață, la ora 9, cu trenul de Orașe Mureș, a sosit în Capitală, d. Octavian Goga, fost ministru de interne.

Musolini primește vizita noului ambasador francez

ROMA, 18. — Noul ambasador al Franței de pe lângă Quirinal, contele de Beaumarchais, sa prezentat astăzi seară în vizita la pa-

Sosirea d-lor Madgearu și Mihai Popovici

Pentru azi dimineață, sunt așteptați în Capitală, d-nii Virgil Madgearu și Mihai Popovici.

Intrevedere Duca Brătianu Azi va fi remisă nota

Eri, Dumitrică, a avut loc o întrevedere între d-nii I. G. Duca, ministru ad-interim la Externe și ministrul Cehoslovaciei la București și însărcinatul de afaceri al Serbiei.

Sosirea d-lor Madgearu și Mihai Popovici

Pentru azi dimineață, sunt așteptați în Capitală, d-nii Virgil Madgearu și Mihai Popovici.

Intrevedere Duca Brătianu Azi va fi remisă nota

Eri, Dumitrică, a avut loc o întrevedere între d-nii I. G. Duca, ministru ad-interim la Externe și ministrul Cehoslovaciei la București și însărcinatul de afaceri al Serbiei.

S'au dat din nou citire notei ce urmează să fie transmisă Ligii Națiunilor de către statele cari compun Mica Antantă în privința protestului gri-vitor la înarmările deghizate ale Ungariei.

Nota, împreună cu materialul documentar, va fi transmisă astăzi de către ministrul Afacerilor streine ai României, Cehoslovaciei și Serbiei.

Sosirea d-lui Octavian Goga în Capitală

Astăzi dimineață, la ora 9, cu trenul de Orașe Mureș, a sosit în Capitală, d. Octavian Goga, fost ministru de interne.

Musolini primește vizita noului ambasador francez

ROMA, 18. — Noul ambasador al Franței de pe lângă Quirinal, contele de Beaumarchais, sa prezentat astăzi seară în vizita la pa-

Sosirea d-lor Madgearu și Mihai Popovici

Pentru azi dimineață, sunt așteptați în Capitală, d-nii Virgil Madgearu și Mihai Popovici.

Intrevedere Duca Brătianu Azi va fi remisă nota

Eri, Dumitrică, a avut loc o întrevedere între d-nii I. G. Duca, ministru ad-interim la Externe și ministrul Cehoslovaciei la București și însărcinatul de afaceri al Serbiei.

Sosirea d-lui Octavian Goga în Capitală